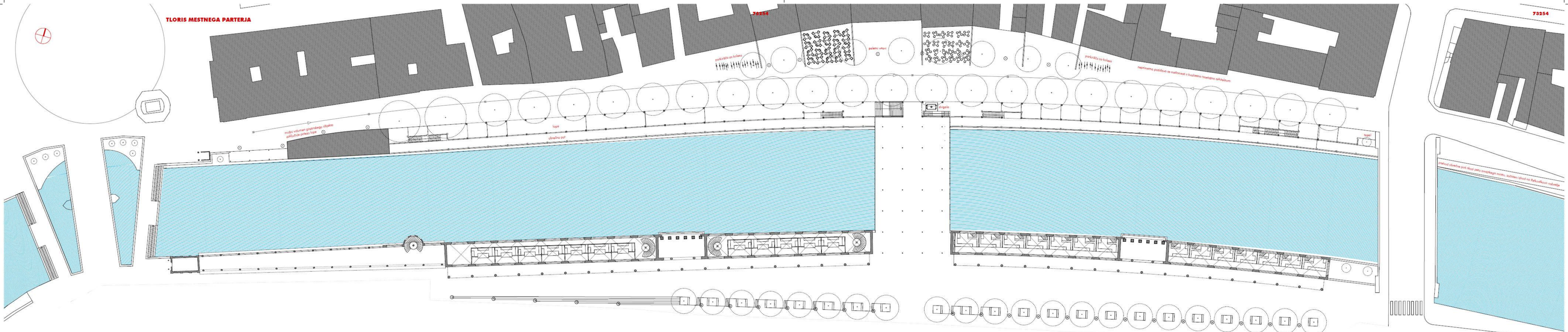

SITUACIJA 1:500

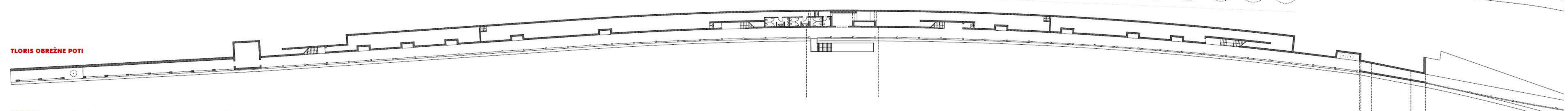
73254

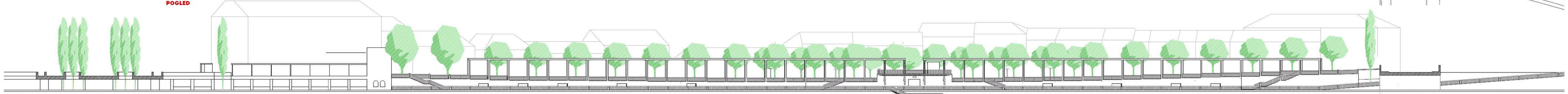
TLORIS MESTNEGA PARTERJA

TLORIS OBRÉŽNE POTE

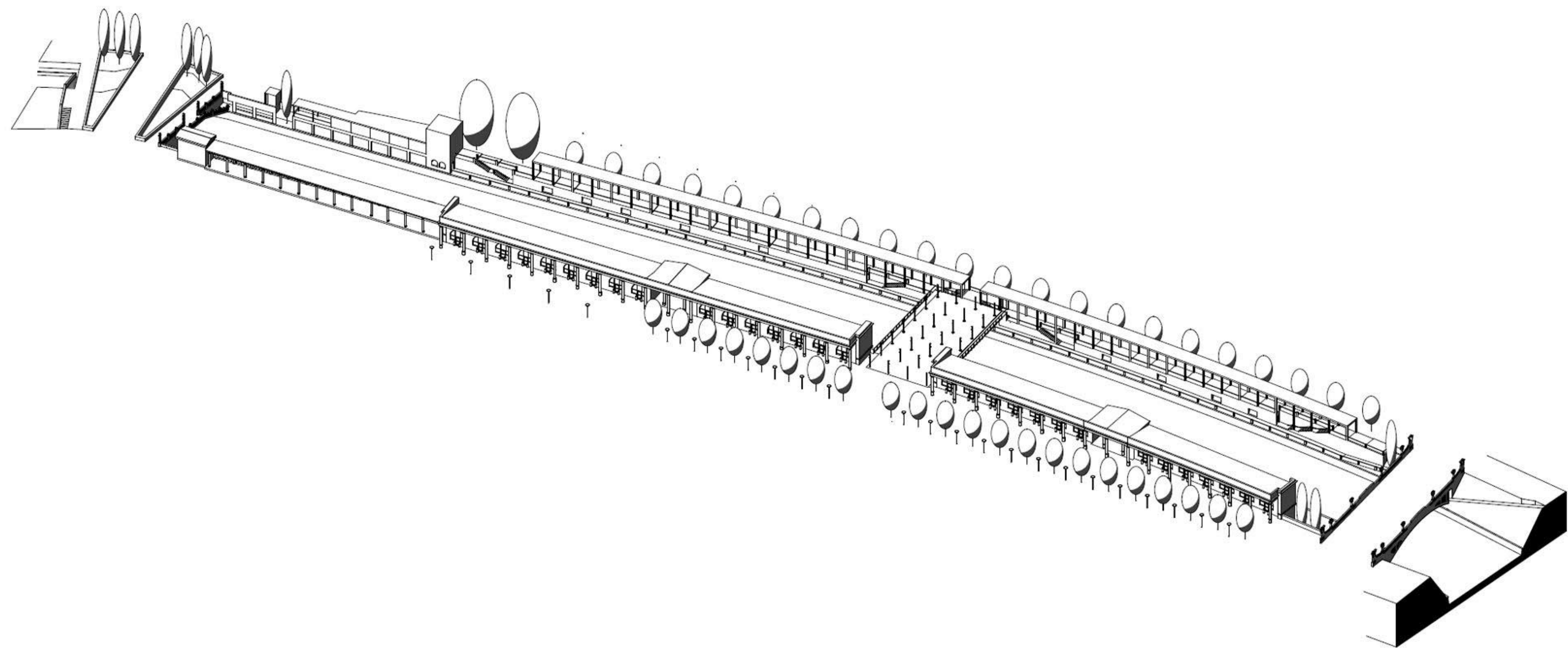
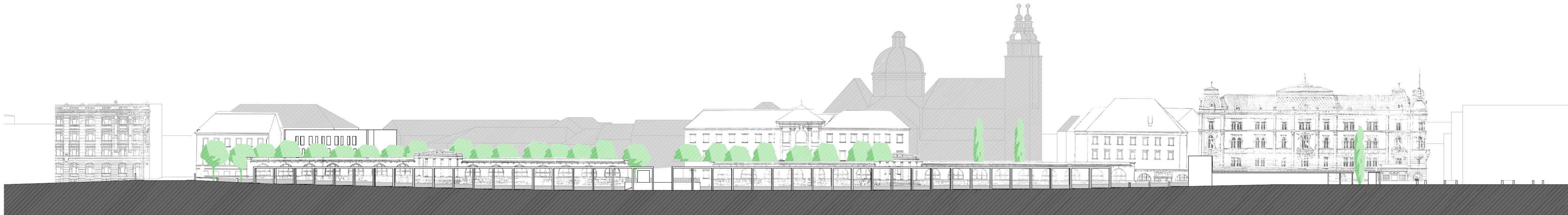

POGLED

C1 PETKOVŠKOVO NABREŽJE: TLORISA, FASADA 1:200

C2 PETKOVŠKOVO NABREŽJE: TLORISA, FASADA 1:200

PETKOVŠKOVO NABREŽJE IN URBANIZACIJA LJUBLJANICE

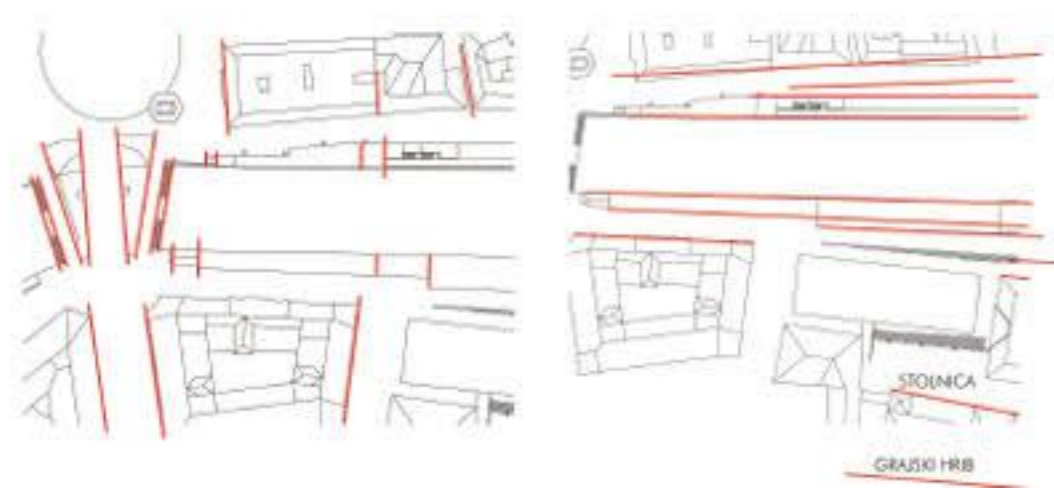
- Korito Ljubljanice do 19. stoletja ni bilo sestavni del sistema oblikovanih mestnih prostorov. Šele s Kellerjevo ureditvijo struge in posledično orientacijo mesta k reki ter predvsem s Plečnikovimi urbani posegi je Ljubljana zares postala del mesta. Kulminacija zgostitve obrečnega prostora se je nesporno zgodila pri Tromostovju („trg nad vodo“, kioski, odprta tržna hala, bodoči gostinjski objekti) in enostransko ob tržnicah. Plečnik je tu očitno poskušal realizirati urbani vodni prostor po zgledu Benetk. Ta postopna urbanizacija obrečnega prostora se je z drugo svetovno vojno zaustavila. Po 60-ih letih stagnacije se mestni center počasi spet širi po desnem bregu Ljubljanice proti vzhodu (Kapitelj) in tudi MOL je očitno uvidela potrebo, nadaljevati z urbanizacijo levega brega po Petkovškovem nabrežju, mimo Roga vsaj do Zapornice. V kontekstu te razvojne usmeritve mestnega središča menimo, da je kljub heterogeni predmestni pozidavi Petkovškovega nabrežja potrebno breg nasproti Plečnikovih tržnic previdno urbanizirati. Za razliko od tržnic mora biti pozidava tega obrežja transparentna in omogočati ter uokvirjati izredne poglede na baročno mestno kuliso in grajski grič.
- Z namenom posredovati med mestnim parterjem in globoko ležečo vodno gladino je profil rečnega korita po Kellerjevi zamisli dvoetažen. Spodnji nivo ob vodi žal ni nikjer prehodan ter le točkovno dostopen. Na Petkovškovem nabrežju se ponuja edinstvena priložnost speljati sprehajalno pot v prisojni legi ob Ljubljani od Tromostovja, skozi peto Zmajskega mostu prav do Roga in naprej.
- Rečni prostor ob Tromostovju ter med Tromostovjem in Zmajskim mostom je v vseh treh smereh prostora izredno bogato členjen. V zavoji Ljubljanice ob Tromostovju je Plečnik prostor prečno k reki mojstrsko razčlenil: tu si sledita pahljača treh mostov in dveh medprostorov, tamponska pasova zaznamovana z mostno ograjo, prostostoječa kioska, odprta lopa (kateri naj bi na drugem bregu odgovarjala kavarna).
- Tudi vzporedno z reko je rečni prostor bogato razčlenjen: korito Ljubljanice delno obdaja cona spodnjega obrečnega nivoja, v mestnem parterju cona kioskov, odprtih lop ali zaprtih tržnic, sledita ozka linearna prostora, ki jih ob Tromostovju zamejujeta visoki mestni palači (Kresija in poslopje lekarn), malo naprej pa drevoreda. Spodnja obrečna pot ter odprta, zračna lopa na Petkovškovem nabrežju (na mestu nedostopne in nedefinirane travnate brežine) nadaljujeta diferencirani profil rečnega korita kot odgovor Plečnikovim tržnicam.
- Tudi horizontalno je rečni prostor izredno bogato stratificiran. Na desnem bregu lahko preštejemo kar 7-8 gabaritov (vodna gladina, spodnji nivo rečnega korita, mestni parter, volumni kioskov, odprtih lop in tržnic, spreminjajoči se gabarid drevoredov, krepka obrečna pozidava (Kresija in semenišče), stolnica kot »landmark« ter silueta grajskega griča s gradom. Ureditev levega brega obogati rečni prostor za dva nova gabarita (obrečna pot in odprta lopa).

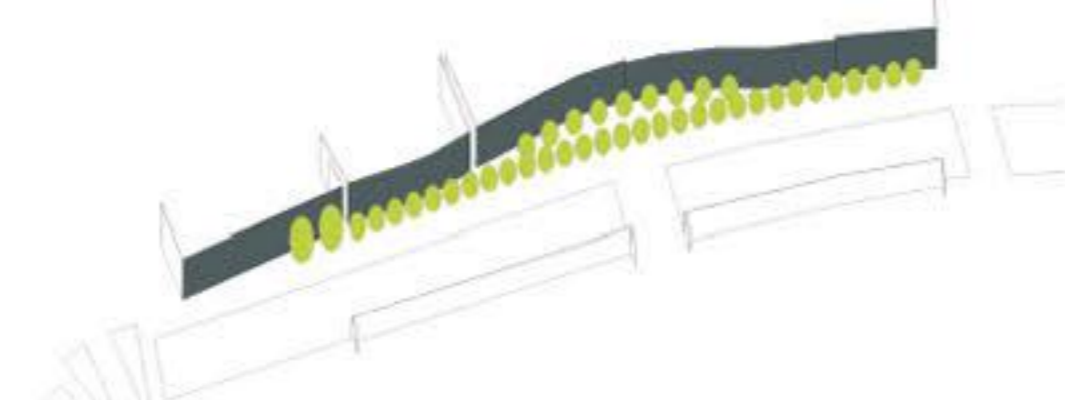
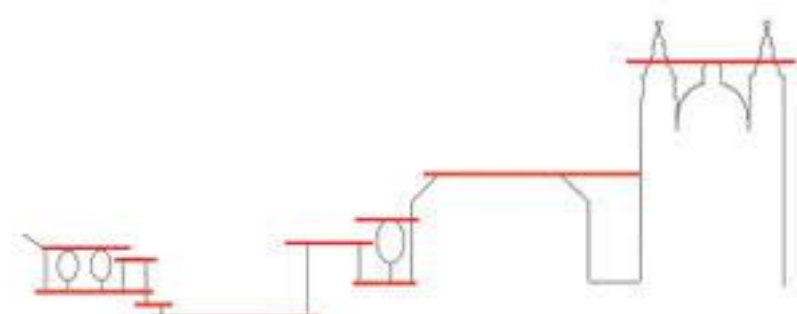
Pogled z nabrežja v smeri Zmajskega mostu

PETKOVŠKOVO NABREŽJE PROSTORSKI PARAMETRI

- Neustrezna pozidava nabrežja (predvsem v vzhodnem delu) se nadomesti s kvaliteto novogradnje, pri čemer se gabaridi povišajo vsaj na tri etaže.
- Na Petkovškovem nabrežju je predvideno osnovno tlakovanje v granitni kocki (glej pri A). Izjeme so le odprta lopa, izvedena v svetlo sivem teracu (iz varnostnih razlogov so stopnice izdelane v rdečem teracu), ter tanke radialne črte v belem kamnu (glej Prešernov trg), ki označujejo meje med poletnimi vrtovi kavarn in restavracij. Spodnja obrečna pot je peščena.
- Drevesa, ki tvorijo lipov drevored nad sedanjo zeleno brežino Petkovškovega nabrežja so neenotna v višini in obliki habitusa, zaradi česar ne ustvarjajo enotne poteze, kar je osnovni namen drevoreda. Opazni so tudi posamezni poškodovani oz. bolni osebki. Spričo neustreznega obstoječega stanja se predlaga, da se ohranijo le prvi dve visoki in lepo raščeni lipi proti Prešernovemu trgu, ki dodatno označujeta dramatično spremembo gabaritov pozidave nabrežja na mestu bodoče kavarne ob Ljubljani. Ostali drevored se zasedi na novo kot enotna poteza lip (*Tilia sp.*). Pri tem je potrebno uporabiti kvalitetne sadike v skladu z vrtnarskimi standardi ter zagotoviti njihovo čim večjo višino.
- Druga vrsta dreves koprivovcev (*Celtis sp.*), ki stojijo v loku vzporedno s fasadami hiš, se ohrani in dopolni, da nudi senco poletnim vrtovi. Zid ob spodnji obrečni poti je delno obraščen z bršljanom in divjo trto.

Slajnost prostora prečno in vzporedno k reki ter horizontalna razslojenost rečnega prostora

Zeleni elementi na Petkovškovem nabrežju

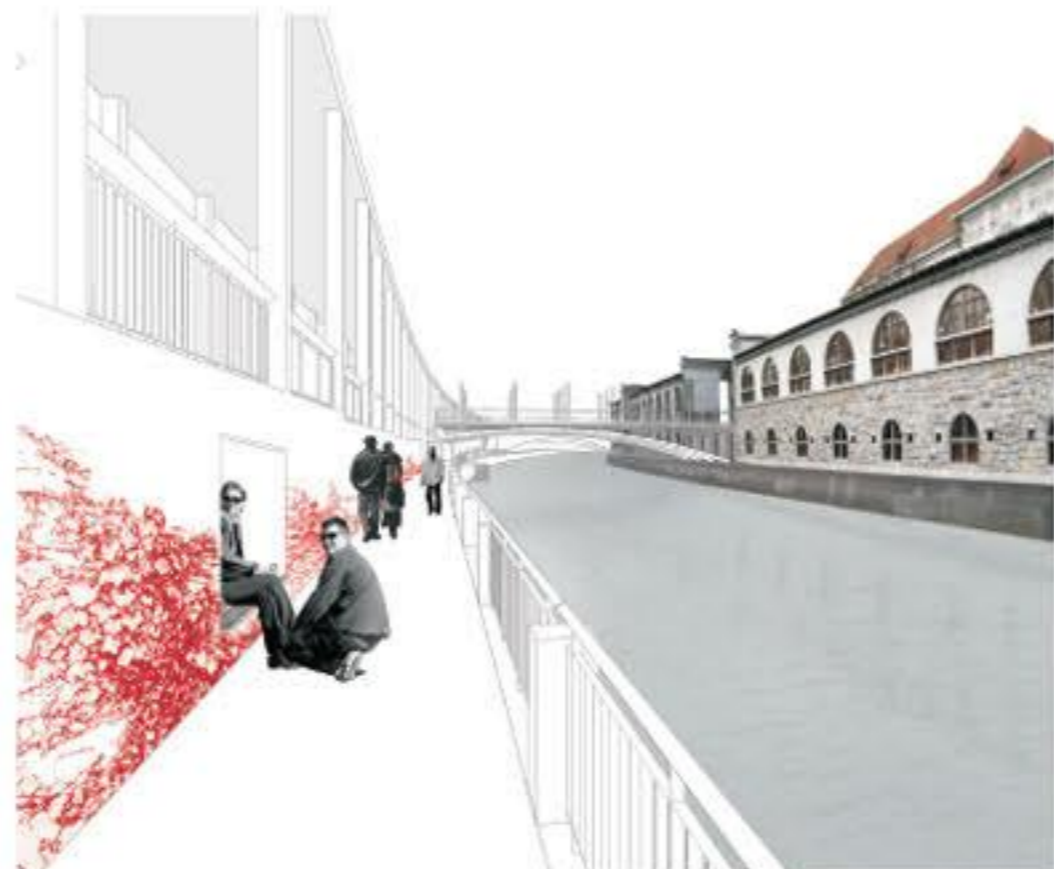
- Javna osvetljava je skladno s prostorom predvidena v dveh linijah: razsvetljava odprte lope osvetljuje tudi pešpot ob njej, med drevesi v loku druge vrste so pa nameščene stoječe svetilke. Spodnja pot je diskretno osvetljena iz stebričkov ograje.
- Na Petkovškovem nabrežju je potrebna le minimalna fiksna urbana oprema: konfini, ki zamejujejo področje poletnih vrtovi, ter sedežne niše v steni ob spodnji poti.

Sedežna niša v zidu obrečne sprehajalne poti

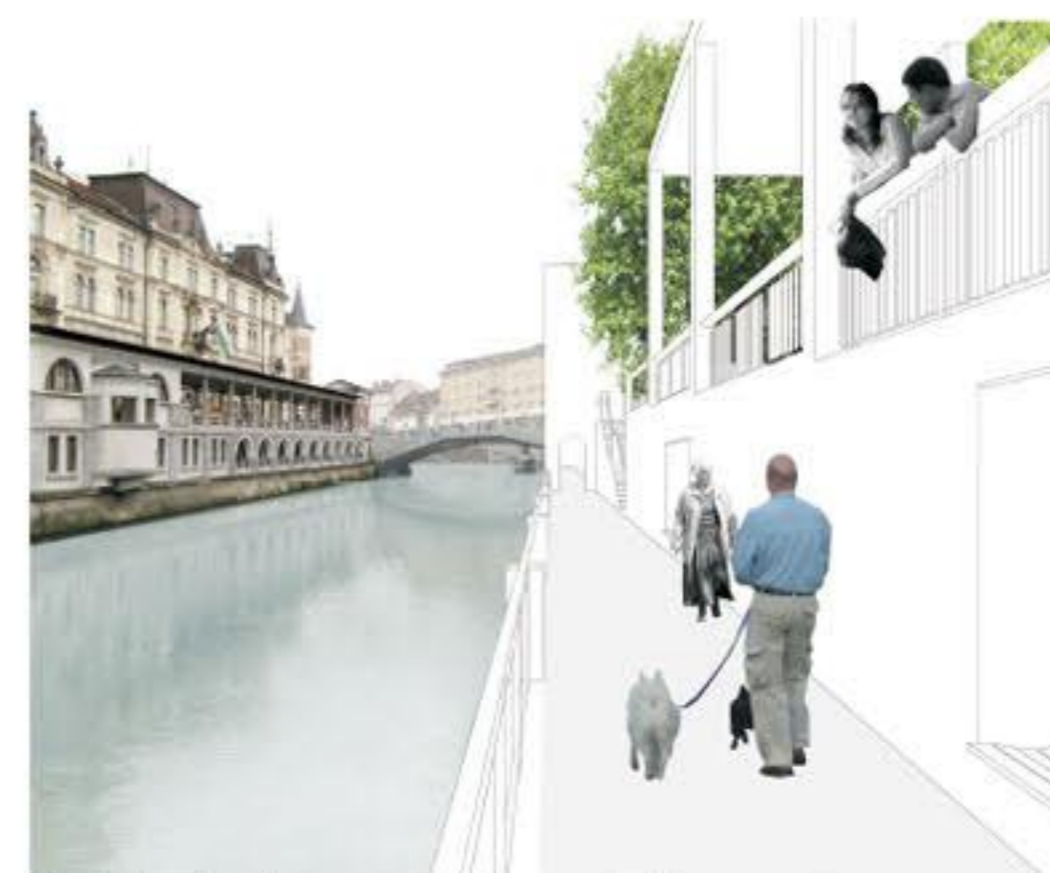
Pogled z nabrežja v smeri Tromostovja

Pogled z obrečne poti proti Zmajskemu mostu

Pogled skozi lopo proti stolnici in gradu

Pogled z obrečne poti proti kavarni in Tromostovju

Pogled skozi lopo proti stolnici in gradu

NAMENBOST IN PROMETNA FUNKCIJA PETKOVŠKOVEGA NABREŽJA

- Petkovškovo nabrežje je zaradi svoje centralne lege, ki tangira oz. usmerja promet v najbolj živ predel mesta, predestiniirano za pomembno pešpot in kolesarsko transversalo v smeri vzhod-zahod. Prometni režim je zasnovan na načelu vzajemnega spoštovanja in obzirnosti pešcev in kolesarjev (izkušnje z eksplicitno označenimi kolesarskimi stezami v sicer pešcevih površinah kažejo na potencialno nevarnost letih za obe kategoriji prometnih udeležencev). Lahko pričakujemo, da se bo samodejno vzpostavila določena diferenciacija prometnih tokov: pešci bodo verjetno zasedli prostor med lopo in drevoredom, kolesarji pa pretežno prostor med drevoredom in vrsto konfinov.
- Spodnja pot ob Ljubljani bo v mesto uvedla novo urbano razsežnost: to bo sprehajalna pot ob reki z izvirnimi pogledi na baročno in Plečnikovo Ljubljano. Istočasno pa bo imela tudi svojo prometno funkcijo: ponuja namreč od vsega ostalega prometa neobremenjeno (glej npr. nevarno križišče ob Zmajskem mostu!) pešpot od Tromostovja (sestop po stopnicah vzhodne brvi) ev. skozi bodočo kavarno, pod Mesarskim in Zmajskim mostom načelno lahko prav do zapornice.
- Atraktivnost obrečne poti se lahko še poveča z uvedbo javnega mestnega prometa po Ljubljani (»vaporeto«) na relaciji med zapornico in Gruberjevo palačo. Možne vmesne postaje bi lahko bile: Rog, Mesarski most, Gerberjevo stopnišče in Novi trg.
- Odprta lopa/stoa ob Ljubljani je večnamenska: v prvi vrsti je to pokrito sprehajališče ob reki na nivoju mestnega parterja z izrednimi (uokvirjenimi) pogledi na staro mesto. Lahko se uporablja v tržne namene (lahke tržne mize prečno k reki, tako da je dostop do roba vsak čas možen). V kletnih prostorih pod lopo so predvidena javna stranišča, skladišča tržne opreme, itd. Načeloma so prostori (deloma) uporabni tudi kot manjše trgovine, dostopne iz spodnje poti.
- Letni vrtovi so predvideni med kuliso stavb, v katerih so lokali, in linijo konfinov. Prostorska zaokroženost in »strelha« drevesnih krošenj ustvarjata prijeten prostor z odličnimi razgledi preko Ljubljane in privlačen ambient za posedanje.

Promet in funkcije na Petkovškovem nabrežju

